

สารบัญ

บทที่	หน้า
1	บทนำ 1
	ภูมิหลัง..... 1
	คำถามการวิจัย 6
	ความมุ่งหมายของการวิจัย 7
	สมมติฐานของการวิจัย 8
	ความสำคัญของการวิจัย 8
	ขอบเขตการวิจัย 9
	กรอบแนวคิดการวิจัย 11
	นิยามศัพท์เฉพาะ 13
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 17
	ปัจจัยทางการบริหาร 18
	แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารและปัจจัยทางการบริหาร 18
	ความหมายของปัจจัยทางการบริหาร 19
	องค์ประกอบของปัจจัยทางการบริหาร 20
	บรรยากาศขององค์การ 26
	วัฒนธรรมองค์การ 32
	การจูงใจ 39
	โครงสร้างองค์การ 46
	ภาวะผู้นำ 52
	การพัฒนาบุคลากร 58
	เทคโนโลยีสารสนเทศ 62

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
องค์การแห่งการเรียนรู้	67
แนวคิดเกี่ยวกับองค์การแห่งการเรียนรู้	67
ความหมายขององค์การแห่งการเรียนรู้	68
ลักษณะขององค์การแห่งการเรียนรู้	69
องค์ประกอบขององค์การแห่งการเรียนรู้	73
ประสิทธิผลของโรงเรียน	88
ความหมายของประสิทธิผล	88
ความหมายของประสิทธิผลของโรงเรียน	89
การประเมินความมีประสิทธิภาพของโรงเรียน	91
ขอบข่ายประสิทธิผลของโรงเรียน	93
บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ	122
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	129
งานวิจัยในประเทศ.....	129
งานวิจัยต่างประเทศ.....	137
3 วิธีดำเนินการวิจัย	141
ตอนที่ 1 การศึกษาปัจจัยทางการบริหาร องค์การแห่งการเรียนรู้ ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ	142
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	142
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	149
การเก็บรวบรวมข้อมูล	154
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	154
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	156

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ตอนที่ 2 แนวทางส่งเสริมปัจจัยทางการบริหาร องค์การแห่งการเรียนรู้ ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชุมพวงมุกดาหาร	158
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	161
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	161
ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล	163
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	164
5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	227
ความมุ่งหมายของการวิจัย	227
สมมติฐานการวิจัย	228
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	229
วิธีดำเนินการวิจัย	230
สรุปผลการวิจัย	231
อภิปรายผล	236
ข้อเสนอแนะ	252
บรรณานุกรม	255
ภาคผนวก	267
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์	269
ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	291

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก ค การหาคุณภาพเครื่องมือ	309
ภาคผนวก ง แบบสัมภาษณ์เพื่อเสนอแนวทางพัฒนา	335
ภาคผนวก จ ภาพการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อหาแนวทางพัฒนา	341
ภาคผนวก ฉ ตัวอย่างผลการวิเคราะห์ข้อมูล	347
ประวัติย่อของผู้วิจัย	353

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 การสังเคราะห์ปัจจัยทางการบริหาร จากทฤษฎี หลักการ แนวคิดและงานวิจัยของนักการศึกษาและนักวิชาการ	24
2 จำนวนโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ปีการศึกษา 2558 จำแนกตามอำเภอ	125
3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยร้อยละผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2558	126
4 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยร้อยละผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2558	126
5 เปรียบเทียบผลการประเมิน (NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2558 ..	127
6 จำนวนประชากร จำแนกตามขนาดโรงเรียน และสังกัดแต่ละอำเภอ	143
7 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดโรงเรียน และสังกัดแต่ละอำเภอ	144
8 แสดงรายชื่อโรงเรียน และจำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดโรงเรียน	144
9 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพ ขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงานอยู่ในปัจจุบัน และประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง	165
10 ระดับปัจจัยทางการบริหารของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยรวมและรายด้าน	166
11 ระดับปัจจัยทางการบริหารของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ด้านบรรยากาศขององค์การ (X _{a1})	167
12 ระดับปัจจัยทางการบริหารของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ด้านวัฒนธรรมขององค์การ (X _{a2})	168

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
13	ระดับปัจจัยทางการบริหารของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ด้านการจูงใจ (Xa_3) 169
14	ระดับปัจจัยทางการบริหารของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ด้านโครงสร้างองค์การ (Xa_4) 170
15	ระดับปัจจัยทางการบริหารของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ด้านภาวะผู้นำ (Xa_5) 172
16	ระดับปัจจัยทางการบริหารของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ด้านการพัฒนาบุคลากร (Xa_6) 173
17	ระดับปัจจัยทางการบริหารของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Xa_7) 174
18	ระดับองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยรวมและรายด้าน 175
19	ระดับองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ด้านความรอบรู้แห่งตน (Xb_1) 176
20	ระดับองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ด้านแบบแผนความคิด (Xb_2) 177

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
21	ระดับองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วม (Xb ₃) 179
22	ระดับองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม (Xb ₄) .. 180
23	ระดับองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ด้านการคิดเชิงระบบ (Xb ₅) 181
24	ระดับประสิทธิผลของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยรวมและรายด้าน 182
25	ระดับประสิทธิผลของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ด้านวิชาการ (Y ₁) 183
26	ระดับประสิทธิผลของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ด้านงบประมาณ (Y ₂) 186
27	ระดับประสิทธิผลของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ด้านบริหารงานบุคคล (Y ₃) 188
28	ระดับประสิทธิผลของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ด้านบริหารงานทั่วไป (Y ₄) 189

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
29	เปรียบเทียบปัจจัยทางการบริหารของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ที่ 191
30	เปรียบเทียบองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษาและครูผู้สอน 192
31	เปรียบเทียบประสิทธิผลของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน 193
32	เปรียบเทียบปัจจัยทางการบริหารของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน 194
33	เปรียบเทียบองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน 196
34	เปรียบเทียบประสิทธิผลของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน 197
35	เปรียบเทียบปัจจัยทางการบริหารของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษาและครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งต่างกัน . 198

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
36	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่เกี่ยวกับปัจจัยทางการบริหารของโรงเรียน ในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ตาม ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์ ในตำแหน่งต่างกัน 200
37	เปรียบเทียบองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งต่างกัน . 201
38	เปรียบเทียบประสิทธิผลของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสาคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและ ครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งต่างกัน 202
39	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางการบริหาร องค์การ แห่งการเรียนรู้กับประสิทธิผลของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร 203
40	ผลการวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ของปัจจัยทางการบริหารและองค์การ แห่งการเรียนรู้ที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยรวม 208
41	ผลการวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ของปัจจัยทางการบริหารและองค์การ แห่งการเรียนรู้ ที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ด้านวิชาการ 210
42	ผลการวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ของปัจจัยทางการบริหารและองค์การ แห่งการเรียนรู้ ที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ด้านงบประมาณ 211

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
43 ผลการวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ของปัจจัยทางการบริหารและองค์การ แห่งการเรียนรู้ ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพุกตาหาร ด้านบริหารงานบุคคล	213
44 ผลการวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ของปัจจัยทางการบริหารและองค์การ แห่งการเรียนรู้ ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพุกตาหาร ด้านบริหารงานทั่วไป	214
45 สรุปปัจจัยทางการบริหารและองค์การแห่งการเรียนรู้มีอำนาจพยากรณ์ ประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชุมพุกตาหาร	216
46 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม	311
47 ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่น ของแบบสอบถามเกี่ยวกับ ปัจจัยทางการบริหาร	328
48 ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่น ของแบบสอบถามเกี่ยวกับ องค์การแห่งการเรียนรู้	330
49 ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่น ของแบบสอบถามเกี่ยวกับ ประสิทธิผลของโรงเรียน	332

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	12
2 ตัวแบบขององค์การแห่งการเรียนรู้ในเชิงระบบ	83
3 ระบบย่อยด้านการเรียนรู้	84
4 ระบบย่อยด้านองค์การ	85
5 ระบบย่อยด้านคน	85
6 ระบบย่อยด้านความรู้	86
7 ระบบย่อยด้านเทคโนโลยี	87
8 สัมภาษณ์ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวบุตร เพื่อหาแนวทางพัฒนา ปัจจัยทางการบริหารและองค์การแห่งการเรียนรู้ ที่ส่งผลต่อประสิทธิผล ของโรงเรียน	343
9 สัมภาษณ์รองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ เพื่อหาแนวทางพัฒนา ปัจจัยทางการบริหารและองค์การแห่งการเรียนรู้ ที่ส่งผลต่อประสิทธิผล ของโรงเรียน	343
10 สัมภาษณ์ ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม เพื่อหาแนวทางพัฒนาปัจจัย ทางการบริหารและองค์การแห่งการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของ โรงเรียน	344
11 สัมภาษณ์ ดร.มารุต อุปนิสากร เพื่อหาแนวทางพัฒนาปัจจัยทางการ บริหารและองค์การแห่งการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน	344
12 สัมภาษณ์ ดร.วิหาญ พละพร เพื่อหาแนวทางพัฒนาปัจจัยทางการบริหาร และองค์การแห่งการเรียนรู้ ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน	345
13 สัมภาษณ์นายวิจิตร พลธะรัตน์ เพื่อหาแนวทางพัฒนาปัจจัยทางการบริหาร และองค์การแห่งการเรียนรู้ ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน	345
14 สัมภาษณ์นายฐิติวัฒน์ กาญจนกันท์ เพื่อหาแนวทางพัฒนาปัจจัยทาง การบริหารและองค์การแห่งการเรียนรู้ ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน	346

บัญชีภาพประกอบ (ต่อ)

ภาพประกอบ

หน้า

- 15 สัมภาษณ์นางวราภา สามาอาพัฒนา เพื่อหาแนวทางพัฒนาปัจจัยทาง
การบริหารและองค์การแห่งการเรียนรู้ ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน 346

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี